Bereishit Rabbah 30:6 - Everyone faces judgment

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

The passage in question

1. Mishlei [Proverbs] 11:28-31

ַכם־לֵב: בִּיתוֹ יִנְחַל־רוּחַ וְעֶבֶד אֱוִיל לַחֲכַם־לֵב:

ָּבְּרִי־צַדִּיק עֵץ חַיִּים וְלֹקֵחַ נְּפָּשׁוֹת חָכָם:

לאֹ הָן צַדִּיק בַּאַרץ יִשְׁלַם אַף כִּי־רַשְׁע וְחוֹטֵא:

2. Points to consider

- The tree of life
- The taking of souls
- Reward for the wicked

Our Midrash

3. Midrash, Bereishit Rabbah 30:6

^ואלה תולדות נח

ההוא דכתיבי

- "פרי צדיק עץ חיים" מה הן פירותיו של צדיק? מצות ומעשים טובים.
  - יולוקה נפשות חכם" שזן ומפרנס כל י"ב חדש בתיבה •

אחר כל השבח הזה:

• "הן צדיק בארץ ישולם" - בא לצאת ונשתלם. אתמהא! דאמר רב הונא משום ר"א בנו של רבי יוסי הגלילי, נח כשהיה יוצא מן התיבה הכישו ארי ושיברו, ולא היה כשר להקריב, והקריב שם בנו תחתיו.

. קל וחומר "אף כי רשע וחוטא" - זה דור המבול.

6"These are the generations of Noach"-

Thus it is written (Proverbs 11:30):

- "The fruit of the righteous is a tree of life" What are the fruits of the righteous? Mitzvot and good deeds.
- "And one who is wise takes souls" For he fed and supported for all twelve months in the ark.

After all of this praise (Proverbs 11:31):

- "Yes, the righteous will be paid back in the land" He came to leave and was paid back. This is remarkable! As Rav Huna said, citing Rabbi Eliezer, son of Rabbi Yosi haGlili: When Noach was leaving the ark, a lion bit him and broke his bones. Noach was unsuited to bring offerings, and his son Shem brought in his place.
- How much more so, "Also the wicked and the sinner" the generation of the flood.

More questions: Punishment? Noach and the lion?

4. Ibn Ezra to Mishlei [Proverbs] 11:31

בארץ ישולם - בעודו חי ישלם לו ד' מעשה הטוב:

אף - כמו כז הרשעים ישולם שכר פעולתם טרם מותם...

"He will be paid back in the land" - While he is still alive, Gd will pay him for his good deeds.

"Also" – The wicked will likewise be paid back for their [good] deeds before they die...

5. Yirmiyahu 18:20

הישלם תחת־טובה רעה כי־כרו שוחה לנפשי

Will good be repaid with bad? For they have dug a pit for my life!

²⁸One who trusts in his wealth will fall - but like a leaf, the righteous will flower.

²⁹One who causes trouble in his house will inherit the wind, and the fool is a servant for the wise of heart.

³⁰The fruit of the righteous is a tree of life, and one who is wise takes souls.

³¹Yes, the righteous will be paid back in the land; also, the wicked and the sinner.

6. Mishlei 13:13

בַּז לְדַבַר יַחַבֶּל לוֹ וִירָא מִצְוָה הוּא יִשְׁלַם:

One who scorns the message will be damaged by it, and one who reveres the command will be rewarded.

7. Tehillim [Psalms] 65:2

וּלְדָּ יִשֻׁלַּם־נֶדֶר:

And for You the vow will be fulfilled.

8. Bereishit 7:23

וַיָּמַח אֶת־כָּל־הַיְקוּם אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאָדָמָה מֵאָדָם עַד־בְּהֵמֶה עַד־רֶמֶשׁ וְעַד־עוֹף הַשָּׁמֵיִם וַיִּפְּחוּ מִן־הָאָרֶץ וַיִּשְׁאֶר אַהְּדֹנֹח וַאֲשֶׁר אִתּוֹ בַּחֵּבָה And He destroyed all that lived upon the face of the land, from man to beast to crawling creature to bird of the heavens, and they were destroyed from the earth. And only Noach, and those with him in the boat, remained.

9. Midrash Tanchuma Noach 14

אמר ר' לוי כל שנים עשר חודש שהיה נח בתבה, לא טעם טעם שינה, לא הוא ולא בניו, שהיו זקוקין לזון את הבהמה והחיה... ר' יוחנן אמר ר' לוי כל שנים עשר חודש שהיה נח בתבה, לא טעם טעם שינה, לא הוא ולא בניו, שהיו זקוקין לזון את הארי ז כג). אמר בשם ר' אלעזר ב"ר יוסי הגלילי, פעם אחת שהה נח לזון את הארי והכישו הארי ויצא צולע, שנא' [וישאר] אך נח (בראשית ז כג). Rabbi Levi said: For all twelve months that Noach was in the boat, he did not sleep, neither him nor his children, for they needed to feed the beasts... Rabbi Yochanan said, citing Rabbi Eliezer, son of Rabbi Yosi haGlili: Once Noach delayed feeding the lion, and the lion bit him, and he left the boat limping, as Bereishit 7:23 says...

10. Bereishit 8:20

וַיָּבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ לַד' וַיָּקָח מִכּל הַבָּהָמַה הַטָּהֹרָה וּמִכּל הַעוֹף הַטַּהוֹר וַיַּעַל עלֹת בַּמַּזְבֵּח

And Noach built an altar to Gd, and he took from all of the kosher beasts and from all of the kosher birds, and he brought burnt offerings on the altar.

11. Talmud, Ketuvot 66b-67a

ונקדימון בן גוריון לא עבד צדקה? והתניא: אמרו עליו על נקדימון בן גוריון, כשהיה יוצא מביתו לבית המדרש, כלי מילת היו מציעין תחתיו, ובאין עניים ומקפלין אותן מאחריו! איבעית אימא: לכבודו הוא דעבד. ואיבעית אימא: כדבעי ליה למיעבד לא עבד, כדאמרי אינשי: לפום גמלא שיחנא.

But Nakdimon ben Gurion was not philanthropic? We have learned, "They said regarding Nakdimon ben Gurion that when he left his home for the study hall, they spread silks beneath him, and then paupers would come and fold them up [and take them]!" If you want, one could suggest that he did it for his own honour. Alternatively, he didn't do as much as was expected from him. As people say: According to the camel, the burden.

12. Talmud Yevamot 121b

הקב"ה מדקדק עם סביביו כחוט השערה

Gd is precise with His surroundings, to the width of a hair.